

Eerlijk duurt toch het langst

Ik ben dol op spreekwoorden. Niet vanwege de mooie taalvondsten of de spitsvondigheden, maar vanwege de wijsheid die er vaak in schuilt. Hoe oud en afgezaagd ook, in de kern schuilt vaak een belangrijke waarheid. Wat mij betreft slaan kinderen op school die vermenigvuldigings tafels over en beginnen ze met enkele goede gezegden. Met de pet in de hand, en enkele handige spreekwoorden op zak, kom je immers door het hele land.

Een spreekwoord dat me de laatste tijd nogal bezighoudt, heb ik in mijn jonge jaren tot vervelens toe moeten horen: eerlijk duurt het langst. Elke keer dat ik met mijn onschuldigste gezicht vertelde dat het toch echt de hond van de burens was die de koekjestrommel leeg had gegeten, sloeg mijn moeder mij ermee om de oren. Uiteindelijk besloot ik dan ook maar dat eerlijk inderdaad het langst duurt. Al ging het maar over de tijd dat mijn moeder stil was.

De laatste maanden heb ik echter steeds meer moeite met deze oude wijsheid. De supermarkt heeft bijvoorbeeld biologische chocolade, zonder gekke toevoegingen of milieuverpestende productiemethoden. Een eerlijk product, denk ik dan. Maar wat doe je als blijkt dat deze prachtige zoetigheid geproduceerd wordt onder vreselijke arbeidsomstandigheden? Hoe eerlijk is het om de Olympische Spelen in China te boycotten vanwege Tibet, als tegelijkertijd alle kleding die je koopt daar gemaakt wordt? Wanneer schiet eerlijkheid haar doel voorbij en wanneer ben je niet meer eerlijk tegen jezelf?

Ook in mijn werk kom ik regelmatig zulke hersenkrakers tegen. Omdat ik het Limburgse streekproduct een warm hart toedraag en mijn handen al vol heb aan één ambachtelijke bakkerij, probeer ik zo veel mogelijk samen te werken. Zo'n samenwerking begint over het algemeen met veel mooie woorden over eerlijkheid, duurzaamheid, het belang van ambachten en het Limburgse streekproduct. Helaas blijken we dan later toch vaak andere ideeën te hebben over eerlijkheid. Ik denk daarbij namelijk aan pure ingrediënten, vakmanschap, een goede prijs voor boer, molenaar en klant, en een fatsoenlijk loon voor het personeel. Sommige mensen denken slechts aan een mooi reclamepraatje. Eigenlijk zijn zij alleen eerlijk tegen hun portemonnee.

Het mag duidelijk zijn dat zo'n samenwerking geen lang leven beschoren is. Mijn moeder had daar een mooi spreekwoord voor: al is de leugen nog zo snel, de waarheid achterhaalt haar wel. En als ik zie hoeveel succes ik heb met de verkoop van duurzame Limburgse streekproducten en hoe moeilijk deze ex-zakenpartners het vaak krijgen, dan denk ik aan een ander spreekwoord: boontje komt om z'n loontje. Nu wordt men door schade en schande wijs, dus ben ik tot de conclusie gekomen dat er naast eerlijkheid nog één ding belangrijk is: duidelijkheid. Ik spreek me daarom steeds meer uit over onderwerpen als duurzaamheid en het Limburgse streekproduct, bijvoorbeeld in deze column. En als mijn dochter over een paar jaar de koekjestrommel heeft ontdekt, dan weet ik al wat ik tegen haar zeg.

Meesterbakker Frank van Eerd is mede-eigenaar van de ambachtelijke molen en bakkerij de Bisschopsmolen in Maastricht. Daarnaast is hij een van de initiatiefnemers van Kollenberger, een samenwerkingsverband tussen boeren, molenaars en bakkers dat zich inzet voor de herintroductie van het oergraan spelt.

Frank van Eerd

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'F' followed by several loops and a long horizontal stroke extending to the right.